

LA ESQUELLA

DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 centaus paper en l' Isla de Cuba.

NUMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.
Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger, 18

LA SENMANA

No hi ha disgust sense consol.
¿Quin disgust volen més gran que la notícia que va comensar a corre divendres a mitj dia, de que havian sigut posats en capella un comandant y un tinent del batalló de dipòsit y reserva de Santa Coloma de Farnés?

¿Dos imatges de Déu, dos homes plens de vida y de salut tots dos, condemnats a morir!..

¿Perqué?

Per un delicté que ha valgut al exercit espanyol las dos terceras parts al menos dels ascensos que disfruta...

Varen sublevarse sense triuñar.

Esta vist, la sublevació no 's castiga, lo que 's castiga es la desgracia de perdre.

Tant es aixis que 'ls que han fet una gran part de sa carrera sublevantse, en lloch de fer de acusats fan de jutjes, y sent jutjes, en compte de ser benévols son inexorables.

¡Pobras victimas de la justicia espanyola!

No es estrany que 'l poble de Barcelona, ilustrat com lo primer d' Espanya, fés per vosaltres, lo que no, ha fet ni farà per ningú.

Desde 'l moment que va saberse, que á despit de todas las solicitudes de indult dirigidas als poders del Estad per las corporacions y entitats més elevadas, eran posats en capella, una dolorosa sorpresa va recorrer tots los cors, ab la rapidés de una descarga eléctrica.

Barcelona, ciutat eminentment comercial, va tancar las botigas y va suspendre 'ls seus negocis. Sobre todas las portas s' hi llegia 'l mateix cartell: «Tancat com á manifestació de dol.» Perdó pels sentenciats de Santa Coloma de Farnés!»

La ciutat en massa no 's preocupava més que de la vida de aquells dos infelissos. La véu de las corporacions y de las entitats elevadas no era escoltada; havia arribat la ocasió de que ressonés la véu de tot un poble civilisat y humanitari.

¡Quantas manifestacions y quantos esforços! Ab las portas tancadas y ab los carrers curullats de gent ansiosa, apenas naixia una idea, era secundada per tot-hom. La compassió feya miracles de unanimitat. Are uns quants tractan de dirigirse al Ajuntament y al Govern civil, per demanar 'l indult en nom de una ciutat trastornada, y al marxar, sense preparació prévia, troban al seu pas milers de personas que 'ls segueixen.

Se pon lo sol, yé la foscor de la nit: tots 'los teatros suspunen expontaneamente las funciones anunciadas.. Barcelona está de dol y 'l dol es incompatible ab la diversió. Ademés es precís aprofitar los instants per salvar duas vidas, y alguna cosa més que duas vidas, 'l honra de Espanya...

La multitud dels carrers augmenta, lo dolor y 'l afany son á cada punt més intensos. S' envia telegramas á

Madrid y corra la véu de que se 'ls deixa sense curs. Diguéu ¿com pot ser escoltada Barcelona si se la priva fins de que imprimeixi al fils telegráfic, las palpitations de la seva humanitaria angunia, perque 'ls cors que poden perdonar las sentin y 's conmogán?

Un poble viril y expert troba sempre recursos. Un altre, desesperat, hauria fet una bullanga; Barcelona, no. Hi ha aquí una autoritat que pel càrrech que des-empunya y per la missió que 'l hi está confiada té 'l deber de pregar per la vida dels seus semblants. Lo Bisbe de Barcelona va respondre dignament als clamors del poble.

En honra dels que van pendre la iniciativa de anar á reclamar son concurs, hem de dir que no hi havia ni cap carli ni cap mestís entre ells y en honra del prelat devém confessar que va estar á la altura de sa evangélica missió. Si 'ls aplausos de més de vint mil mans y las aclamacions de déu mil bocas y las simpatias de tota una població tant independent y despreocupada com Barcelona, poden servirli de anticipada recompensa, veritat es, y ab gust ho confessém, que 'l bisbe Catalá, la havia ben merecudat.

Mes ay! Inútil tot.

Hi ha ulls que no hi veuen y orelles que no hi senten. Las portas de la clemencia estaban tancadas: y barradas; s'havian tapat las menors escelixas. La passió política cega davant 'l actitud de un poble y sorda á sos clamors, tenia decidit que hi hagués victimas y va habern' hi.

No eran los pobres militars en capella las únicas personas que varen passar aquella nit en vetlla. ¡Quantos insomnis també entre 'ls que 'ls sobrevivim, quantas mentes concentradas en sa horrible agonía!

L' enemá 's consumá la tragedia, entre un sol espléndit, sobre un camp d' herba tendra impregnada de rosada...

—¿Que hi ha de nou? va preguntar algun periodista en algun centro oficial.

—Res, van respondre ab cruel indiferencia, los reos de Girona han sigut executats sense novetat.

Vosaltres que seguts en la taula del pressupost, havéu tancat portas y finestras perque no perturbés 'l alegría del festi, la véu clement y humanitaria de un poble consternat... ¡que bon profit vos fassa, la sanch dels mártirs de Girona!

Los vots que va fer lo poble catalá per evitar que fés miserablement llansada, no van sér escoltats; pero 'ls que vè fent després de la seva mort un dia ó altre 's compliran, encarregantse de realisarlos la lley històrica y la conciencia pública.

En tant, catalans, derramém lo bálsam de la caritat sobre las feridas obertas en lo cor de las viudas y 'ls orfes. Lo poble que tant gran s' ha mostrat demanant lo perdó de las victimas, sabrá mostrarse á la mateixa altura, consolant en lo possible á las familias desam-

paradas. Ahir la noble emulació de la clemencia; avuy la noble emulació de la caritat.

La premsa ha prés 'l iniciativa de una gran suscripció y fins are 'ls seus esforços troban eco en tots los cors.

Si 'ls governs inexorables tenen plom per causar desgracias, los pobles compassius tenen or per remediarias.

Coroném lo monument que ha de dignificarnos.

Y tots los pobles civilisats colocarán sobre d' ell, 'l estatua de la Generositat.

La campanya que acabo de descriure á grans pinzelladas ha preocupat per complert al poble de Barcelona, fins al extrem de ferlo olvidar del cólera que truca ja á las nostras portas.

¿Vindrà? ¿No vindrà?

Per are 's passeja pels carrers de Tolón y de Marsella, y es bastant enrahonat, contentantse ab cinch ó sis cassos cada dia.

En altres épocas feya entrada de caball siciliá: lo seu lema era «arriba y moldre» y á cada alenada tombava centenars de victimas.

Are resulta que ha après de modos.

¡Ay senyor! Fins lo cólera 's civilisa.

¡Que no poguéu dir lo mateix dels governs conservadors, tant amants dels fusellaments!..

Escrit aquest article un amic m' envia 'l número últim de *Lo crit de la patria* que conté un article rebutent lo que vaig escriure jo dias endarrera titulat *La Masoneria*.

Hi llegit 'l article en qüestió y m' ha fet llástima. De segur que á prop del seminari en que van estudiar los redactors del *Crit de la patria*, hi havia alguna taberna; que de lo que 'ls ensenyavan al Seminari no 'n guardan res, y de lo que aprenian á la taberna se 'n recordan, com si encare hi passessin la major part del dia.

Als periòdichs de aquella calanya no se 'ls contesta. Tot lo més que pot ferse en bè de la salut pública, es recomenarlos á la Junta de Sanitat. ¿Que 'n traurem de posar acordonaments en la frontera y de prescriure quarentenas als barcos que arriban de ports invadits, si dintre de casa tenim aquests pudrimeners, produhits per una cáfila de ruchs en estat de descomposició?

P. DEL O.

IDA Y VUELTA.

Que diguin lo que vulguin: lo bo, per bo que sigui, al fi cansa. L' espectáculo de las grans ciutats es bonich, admirable, arrebatador; si senyors, hi estich conforme; pero aquest ruido que de moment seduheix, aquestas

llums que de cop encantan, aquest moviment que al principi entusiasma... tot ve, tart ó aviat, a aglomera-se dintre 'l nostre cervell, convertint-se en una insop- portable confusió que sols se desvaneix ab llum tem- plada, ayre libre, soletat, retiro y quadros plens de sensillés y frescura.

Lo contrast es la vida de la vida: lo contrast fa ser lo qu' es alt, més alt y lo qu' es petit, més petit. Busquéu, pues, lo secret d' aquesta lley, y al trobarlo, trobareu la felicitat possible.

Vels' hi aquí las reflexions que 'm feya jo l' altre dia, incómodament sentat en un reconet d' un wagó del ferro-carril, mentre la locomotora, xiulant estre- pitosament, llensava 'ls primers esbufechs al comensar a rrelliscar sobre 'ls rails.

Cansat del ruido de Barcelona, desitjós de respirar ayre pur y d' empaparme d' impressions alegres, sentia una extranya sensació al veure 'ls primers pais del telégrafo que, decantant-se al passar lo tren com si l' hi fessin una cortesia, corrian cap endarrera, fugint atro- pelladament en companyia d' arbres, canyas y barracas de guarda agullas.

Lo tren volava ab la peresosa rapidés propia dels ferro-carrils espanyols; pero á mi m' importava poch: lo panorama que 'ns rodejava era massa encantador, perque la calma del tren no 'm fos agradable. A la es- querra 'l pla de Barcelona salpicat de pobles, fàbricas, tallers, y hortas deliciosas; á la dreta la tranquila costa de Llevant petonejada per las claras onadas del Medi- terrani; y més enllá... més enllá, un vol de velas lla- tinas gronxant-se gallardament sobre las ayguas del mar y perdent-se en la misteriosa ralla del horisont.

De sopte torna á vibrar lo xiulet, la locomotora grunyeix com un caball fatigat y 'l tren s' atura.

—¿Es aquí hont haig de baixar? —i senyor: aquí al costat de la estació trobará tar- tanas que 'l durán á puesto.

Baixo, busco las tartanas, miro la que 'm sembla més simpática, y pujo.

—Endavant; ja hem cambiat de vehicul. Ja no porto quaranta companys com en lo wagó del tren, sino cinch individuos que, tal vegada, buscan com jo ayre, fresca y esbarjo: ja no vaig guiat per un maquinista de color de xocolata y un fognista aquilolat, sino per un tartaner jove, aixertit, enrahonador que sab animar á la vegada als animals ab la tralla y als passatjers ab la seva inagotable verboria.

—¿Ahont ha de baixar vosté?—'m pregunta 'l minyo, mentre la tartana va riera amunt, balandrejant-se com un bressol.

—A... tal puesto,—'l hi dich, donantli lo nom de la casa.

—¡Currienta! Ja l' avisaré; precisament hem de passar pel davant mateix.

Admirant lo pintoresch panorama que la vista descu- breix, sentint las alegres conversas dels altres passat- jers y recullint los originals ditxaraxos del trempat tartaner, passa mitja horeta com una exhalació.

Las primeras casas del poble ja s' distingeixen per- fectament: aquí hi ha torres, allí jardins, allí modes- tas casetas; y tot net, tot bonich, marcat ab lo sello del bienestar y de la pulcritud.

—¡Minyó!—crido,—ja som á puesto? —Si senyor... miri, aquí tó de baixar.

—Perfectament; baixo y hasta 'l vespre, quan passi 'l darrer tren.

Una hora més tart ja coneixia 'l poble, las bellas del poble y las notabilitats del poble.

Moltas vegadas, al trobarme en qualsevol població de poca importancia, hi sofert xascos de primer ordre que m' han fet perdre las ganas de tornarhi més. Bus- cant pau y quietut, hi trobat gossos lladradors, criatu- ras esbalotadoras y desvergonyidas y pajessos sense solta; anhelant frescura y alegria, hi vist carrers bruts y escabrosos, hortas mal cuydadas, terrenos erms y ar- bres sechs; desitjant armonia y fraternitat hi contem- plat un quadro adornat d' arcaldes arbitraris, metjes ignorants, mestres tontos y farmacéutichs beyatutxos y escarransits.

¡Oh! Aquí no hi ha res d' aixó; aquí hi trobat la rea- lisació del meu ideal de la vida campestre. Un poble petit, alegre y ben situat; una vegetació exuberant que convida á fer brenadas y siestas tranquilas; unas autoritats formals y á la altura de las necessitats del po- ble; un metje de talent superior, com á facultatiu y com á home; un apotecari jove y espavilat, que prepara tant bé un ungüent com rasgueja la guitarra ó canta malaguenyas; unas noyas frescas y aixeridas, adornadas ab lo doble encant de la sensillés que imprimeix lo camp y 'l despejo que comunica 'l roce ab una gran ciutat; uns baylets rossos ó morenos enjogassats com las papallonas... jardins frondosos, rossinyols canta- dors, brisas perfumadas, vinyas verdejant, ayre pur, fonts murmuradoras, cel blau... ¡un petit paradís!

Hi ha cosas que s' veuen y no s' explican: hi ha

quadros tant menuts de tamany com rics en detalls sorprendents; hi ha petitesas que admiran per la seva grandiositat. Aquí n' hi trobat una....

Pero aquí l' hi trobada y aquí l' haig de deixar. Mentre hi recorregut lo poble, mentre hi estret la mà del metje y del apotecari, mentre hi contemplat las aixeridas noyetas del entorn, mentre hi escoltat los rossinyols, las horas han passat, lo sol s' ha acot- xat darrera 'ls pins de las montanyas y ja allá á la porta de la casa sento una veu simpática que crida: —Ja soch aquí: á la tartana y avall, qu' es tart.

Torném cap á Barcelona; torném á omplirnos lo cer- vell de crits, xiulets, renechs y exclamacions; aném á llensarnos altra vegada entre 'l laberinto de tranvias, Riperts y cotxes de totas menas: aném á respirar aque- lla atmosfera saturada de fum de tabaco, escapes de gas y emanacions de claveguera.

No hi fa res; hi buscat lo contrast, m' hi omplert d' ideas alegres y aixó 'm farà més soportable lo barullo de la ciutat.

¡Si tothom s' acostumés á ferho aixís! ¡Si en lloch de passar lo dia dedicat al descans en un recó de café ó en una butaca de teatro, anessin á empaparse de frescor y tranquilat en qualsevol poblet... verbi-gracia en lo que jo acabo de visitar, ¡que bé s' viuria!

—Bé,—dirá algun lector,—¿ahont es aquest petit pa- radís, tant alabat, tant ponderat y tant encomiat?

—Ah! Aixó si que no ho descobriré... ¡cál no vull dirho: estich segur de que tothom hi correria, y llavo- ras ja no seria lo que es. ¡siguém una vegada egoistas!

Vull guardarmel per mi, vull disfrutarlo tot sol, vull que 'l meu paradís conservi 'l seu carácter senzill y encantador, y, aixó es un dirho á vostés,—la primera dotzenota de mils duros que tingui me 'ls gasto ab una torreta á Tiana.

C. Gumá.

ALS MÁRTIRS DE GIRONA!!!

¡PLOREM!

¡Desde que s' ha consumat lo vostre càstich tan negre tothom viu desconhortat, ningu tó un moment alegre!

Avuy ja no hi ha remey: vam pregá 'l vostre perdó; mes la rigurosa lley ha tingut forsa majó.

Si per fortuna lo poble hagués sigut magistrat com qu' es compassiu y noble vos hauria perdonat.

Apesar de que tothom alsava 'l crit de clemencia terribles balas de plom han robat vostra existencia.

Per xó tot digne espanyol perdó al Rey del cel implora y ab lo cor vestit de dol llágrimas amargas plora

per dos militars honrats qu' enfonzats son al abisme, puig van esser condemnats á mort ¡¡Oh vil rigorisme!!

¡Victimas de greu afront; descansau per sempre en pau.

¡Tant de bó qu' al altre mon dignes de més sort sigau!

MARIA BOCA-NEGRA

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

La funció que vá agradarme més vá ser la de diven- dres. Teatros tancats, llums apagats, fosquedat, misteri, dolor... ¡Un aplauso als empressaris de Barce ona que tant noblement ván saber unir-se al dol de Barcelona!

Are sembla que cada hu d' ells, corresponent á la invitació de la premsa, se proposa donar una funció á benefici de las pobras victimas. Lo públich los ho re- compensará.

L' Esmeraldina Cervantes vá adelantarse, cedint á la comissió de la premsa 'ls productes del concert que ja tenia organiat. En aquest concert varem tenir oca- sió de aplaudirla, com sempre que toca 'l tant difícil instrument, que li ha valgut tants triunfos en los teatros d' Europa y America.—Van secundar á la simpática ar- tista catalana, lo baritono Sr. Cuyás, lo violinista señor Perez, lo guitarrista Sr. Arcal y una pianista jove, dei- xeble del mestre Vidiella, la nena Guerra, qu' es ja avuy una notabilitat.—De la part dramática vá encar- regarse n' á més de la companyia de 'n Mario, la nena Galcerán, que aixís per l' intenció com pel despejo ab que treballa, es molt superior á la decantada nena Ru- vira. No ho duptin, en aquella poncelleta hi ha 'l gér- men de una verdadera actris.

Los demés teatros continuan ab los espectacles acos- tumats y di-putantse las preferencias del públich.

La novetat de la semana es la reaparició de Rossi en las taulas del Buen Retiro. ¿Qu' hem de dir del sublime interprete de Shakespeare? Que ns tó en- tusiasms. L' art de interpretar las grans passions no pot arribar més enllá. Lo gran trágich ingles no podia somiar un interprete millor de las sevas obras colossals.

Vajan á veure, ó millor dit, á admirar á n' en Rossi. Donará un pejit número de funcions y ca' aprofitarlas... Váginlo á veure que prou temps los quedará de anar á riure ab en Zamacois, la Pastor, ab en Mario, y ab la companyia de Zarzuela d' en Cereceda. Pensin que 'ls bons bossins lo mateix son bons al istiu que al hivern.

Al Español s' ha estrenat una opereta de 'n Planquette, l' autor de las Campanas de Corneville ó de Carrion, segons la traducció castellana. L' argu- ment está basat en un quento fantástich dels paisos del nord, y resulta, per nosaltres, meridional, una mica estrany, incoherent é incomprendible. Lo mateix suc- cebiria si en aquells paisos de la cervesa 'ls hi don- nessim l' argument de un quento meridional.

La música está traciada ab habilitat. Generalment no es tant inspirada com la de Las Campanas; pero en molts punts s' hi revela 'l talent del autor. Exemple, la cansó del segon acte ab las respostas del eco que p' odueix un efecte maravillos.

L' execució bastant desigual, distingint-se en Ripoll pel sentiment ab que canta y la Delgado... per ser, com es, una real mosca. ¡cachipé!

N. N. N.

MONEDA DE L' HISTORIA.

ANÉCDOTAS D' HOMES CÉLEBRES.

Al donar compte un periódich de Madrid d' estarse traduhint al inglés lo drama La Pasionaria, cita un rasgo de son autor D. Leopoldo Cano que com espanyol l' hi fá molta honra.

Exigeixo, vá dir al traductor, la supressió de una paraula.

Lo traductor vá demanar qu' es lo que havia de suprimir y Cano vá respondre:

—Fixis bé en la següent redondilla:

«... Y como el tiempo no vengza esa enfermedad extraña, debé Vd. salir de España. —¿Qué es lo que tengo? —Vergüenza.»

Y com l' inglés objectès que aque-la redondilla l' hi semblava una de las més caracteristicas de l' obra, Cano vá dir:

—No vull que 'l nom d' Espanya figuri en la traduc- ció. Aquestas cosas son bonas per ditas aquí en fami- lia; fóra de casa 'm disgusta que s' repeteixin.

En aquesta última quaresma, un bisbe molt distingit que resideix á Paris donava una reunió y vá convidar á Dumas.

L' ingenios escriptor l' hi vá respondre en una lacó- nica carta que deya:

—«Mon estimat apóstol: mentres beuréu per mi, jo resaré per vos. Sempre vostre afectíssim, Dumas.»

Un lord inglés temps endarrera vá fer una aposta de 2,000 lliuras ab lo princep de Galés sobrés que 'l duria á coll y bé y corrent desde Palacio fins á la torre de Londres.

Acceptada la aposta, vá dir lo lord:

—Ja estich apunt.

—Donchs jo també, respóngue 'l princep.

—Donchs, vaja, comensi V. A. á treure's la casaca.

—Y are?

—Jo m' hi compromés á portar á V. A. á coll y bé;

pero no á la casaca.

—Está bé. Me la treuré.

—Bravo Are treguis los pantalons, las botas, las mitjas y la camisa... Jo no puch dur més pes que 'l de V. A.

—Vaja, prou, digné 'l princep. Me dono per vensut.

Aquí tó las 2,000 lliuras.

ESQUELLOTS.

Los regidors de las bandas desde que s' parla tant del cólera están tots aturrullats.

La major part desfilan y 'ls demés fan la maleta.

Y lo més bonich es que dihen:—Ja veurán, senyors,

lo gobernador vá dir que 'ns contractava no més que per cinquant dias, y ja van cinch mesos que servim.

Are se 'n recordan, tot justament are que s' acosta 'l cólera.

Qualsevol diria que l' Ajuntament de 'n Rius y Tau-

let ha anat a contractar-lo per dirigirlos un requeriment.

D. Albert, davant de la manifestació del públic de Barcelona va tenir que renunciar al pensament que tenia de no demanar la vida de las víctimes de Santa Coloma de Farnés.
Lo Brusí s' ha quedat tot sol.

Y no 's cregan, que per torce a D. Albert era necessari que tot Barcelona fés lo que va fer en favor de aquells infelissos.

D. Albert té per principi deixar matar a tothom tranquilament. Es un arcalde que mira per l' augment de las llistas electorals y pels progressos del Cementiri.

Las negativas de D. Albert en l' any 1884, van recordarme un fet del mateix senyor que 's remonta a l' any 1869, quan formava part de la Diputació revolucionaria.

Perque D. Albert, aquí ahont lo veuen, durant la seva juventut havia fet troná y ploure: era revolucionari y socio del Taller Embut.

Donchs bè, en quella fetxa, va estallar la sublevació republicana, en la qual hi va pendre part en Baldomero Lostau, company de diputació de D. Albert.

En Lostau, al dispersarse la partida de 'n Joarizti, va caure en poder dels somatens y un concell de guerra va condemnarlo a mort.

Apenas pronunciada la sentència, van enviarse a Madrid sollicituts de indult, y una d' ellas, per cert molt eloqüent, anava firmada per los diputats provincials de Barcelona, en sa inmensa majoria partidaris de aquell govern y enemichs declarats de la causa republicana.

Tots los diputats provincials, tots los companys de corporació de 'n Lostau van firmar-la, tots menos don Albert Faura.

Ja ho veuen: a D. Albert lo tenen entranyas ja l' hi vè de lluny.

Un xicotet l' altre dia va véure un remat de cabras y va procurar treure 'l ventre de mal any, munyint-ne una y bebentse la llet a raig de mamella.

La Cabrera va avisar a un municipal va y 'l municipal va abrahonarsi ab tanta furia, que va tirar-lo per terra palejant-lo de mala manera.

Diguin gno es vritat que si s' hagués de procedir aixís ab tots los que mamen, los municipals no s' entendrian de feyna?

Desde que s' ha declarat lo cólera a Tolon, al mercat de Barcelona casi no hi ha gallinas.

La major part de la virám que 's consúm en la nostra ciutat, vé de Italia y Fransa, y 'l govern li fá fer quarentena.

Bèn fet. Las gallinas no convenen.

Desde 'l moment que son gallinas difundirian lo pánich entre la població.

Un lector de la Vanguardia sent llegir un diari que diu que 'l cólera va entrar a Tolon portat per La Sarthe, y pregunta:

—Quin Lasarte? 'L del Diluvi?

Vaja, Sr. Bisbe, que ja pot estar bèn content.

Lo divendres a la nit, quan una comissió va venir-lo a treure de casa, per acompanyarlo al Govern civil, a fi de demanar l' indult de las pobras víctimes de Santa Coloma de Farnés, no s' ho pensava, no, que a baix al carrer hi hagués aquella gentada.

Ja pot dirho per tot arreu, al acompanyament hi havia més concurrència que a la Professó de Corpus.

Y lo qu' es divendres la professó no va anar gota trencada.

Un francès al veure la magnífica manifestació de Barcelona, plorava enternit, exclamant:

—¡Oh quin gran poble! De bona gana deixaria de ser francès per fermé catalá.

Un amich mèu venia de Vilafranca y un andalús va preguntar-li:

—Es usted catalan?

—Si señor.

—Permitame Vd. que le felicite y que le envidie.

La comissió internacional encarregada de estudiar lo millor trassat del ferro carril del Pirinéu central, está seguint totas las comarcas interessadas, sent objecte per tot arreu de grans obsequis: iluminacions, serenatas y banquetes.

Los individuos de la comissió necessitan tenir un gran talent.

Y ademés un gran ventrell.

Aquest dia 'm deya un inginyer:

—Que vol que l' hi diga... Ab tants xellis y fartoris,

aquesta linea del Pirinéu central, me sembla que farà unas essels.

Contrast:

Divendres de la senmana passada:

A Girona entravan en capella 'ls condemnats de Santa Coloma de Farnés.

A Barcelona tenia lloch la manifestació més conmovedora que haja presenciat may un poble civilisat.

A Madrid... A Madrid se celebrava una corrida de toros.

Encare hi ha decencia.

Lo butxi de Sevilla va dimitir, com tothom sab, per no tenir qu' executar als reos de Jerez

No havia exercit l' ofici més que una vegada y desde llavors ha perdut la gana, té atachs nerviosos y no sab lo que li passa.

Pobre butxi de Sevilla. Si vol curarse vágisen a Madrid y digui a D. Anton que li donga una cartera.

D. Anton li ensenyará com s' ha de fè 'l cor fort.

L' escena a Alicant.

Un anava a casarse ab una. Ella estava tota roja de rubor y de emoció.

En cambi 'l nuvi estava tot cap-ficat, tot minso, com si dintre de la seva ánima s' hi renyis tremenda batalla.

Arriba 'l moment fatal. Lo capellá li pregunta si vol per esposa a fulana de tal, y ell, per tota resposta alsa 'l bras y venta la gran plantofada del sigle sobre las gallas pur-s y angelicals de la nuvia.

Y després fuig de l' iglesia, com si 'l dimoni se 'l emportés.

¿No es veritat que aquest fet porta a la memoria 'l titol de un drama de Echeagaray O locura ó santidad?

A Berga un capellá ha predicat dihent que 'ls principals enemichs de la religió de Jesucrist eran los canals, ferro-carrils y carreteras.

Aquest capellá, per lo que 's véu es partidari de que la religió vaja ab burro, y per caminets de cabra.

Reflexió de un metje, a un que s' admirava de que unas ayguas que no tenen cap virtut, se vejessin tant concorregudas:

«Desenganyis, las ayguas minerals son com las donas: com menos virtut, més pretendents.»

QUÈNTOS.

Lo qu' es la costum.

En Joanet va ser alguns anys mosso de café y are es conde.

Dihent que no s' ho explican, que ho troban inverossimil... Donchs es molt senzill.

Un any van quedarli quatre decims de un número que va treure la grossa de Nadal y ja 'l tenen duenyó de doscents mil duros.

¿Ho comensan a comprendre? ¿No encare? Donchs vajin llegint.

Ab unas quantas jugadas de bolsa, va duplicar la seva fortuna; va ferne unas quantas més y va triplificar-la... Després va coneixe a una condesa tronada, pero molt instruida y s' hi va casar.

Y ja 'l tenen conde.

Donchs bè, la condesa es aficionadíssima a la música y toca 'l piano ab un primor extraordinari.

Aquest dia donava reunió y jo hi era.

Com de costum va tocar... y 'l conde va endormiscarse.

¡Y que bè tocava la condesa!.. Jo no vaig poder menos de aplaudirla.

¿Creurian que al picar de mans lo conde va despertar-se, cridant: «¡Voy!»

Pobre home! Reminencias de quan era mosso de café.

Histórich:

Quan la primera inundació de Murcia un periodista va anar a trobar a un home de fortuna conegut seu interessantlo en la suscripció que va obrirse a favor dels inundats.

—Está bè, va respondre l' interpelat, jo 'us donaré cinquanta duros ab una condició.

—Digui.

—Que la meytat de la suscripció siga pels inundats de Murcia com vostés pretenen y la meytat restant pels obrers de Barcelona sense feyna.

—No 'm sembla mal.

—Y are li diré perque ho faig. ¿No sab perque?

—Que vol que li diga?

—Perque socorreu als obrers sense feyna, ne haurán passat vuit dias que no torni a tenir los cinquanta duros a la caixa.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.

La filla de D. Ambrós la tractava jo ab bon fi, y la tuna 'm deixá a mi y ab un altre se una-dos.
¡Tres! Potser fou per ma sort que així 'm vaja abandoná, puig jo sé per son papa que viuen ab poca tot.

UN DESPREOCUPAT.

II.

Un tres-invers la Marieta qu' es prima-dos, com se sab, de total, a casa mèva va comprá un prima-giral.

PAM Y PIPA.

SINONIMIA.

Poden causarme molts mals los quatre següents totals:

Un hu dins l' habitació

a la nit, no es gaire bó.

Un dos de sanch a la vista

fá fer la mirada trista.

Qui té un tres de bojeria

á prop seu ningú s' hi fia.

Y jo en lo quart de xaradas

faig molts etzegalladas.

NAS DE PUNTA INGLESA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8.—En los missals n' hi ha.

2 3 4 5 6 7 8.—Arma.

1 4 5 6 7 8.—En las iglesias.

2 8 4 5 8.—Los forners ne fan.

4 6 2 8.—Una menjada.

2 3 4.—En las casas n' hi ha.

4 3.—Nota musical.

6.—Una vocal.

FIGURIO DE M.

CONVERSA.

—¿Ahont vas Pau tant decidit?

—A buscar a mon germá.

—Y donchs, que t' ha succehit?

—Qu' el tio s' ens ha ferit

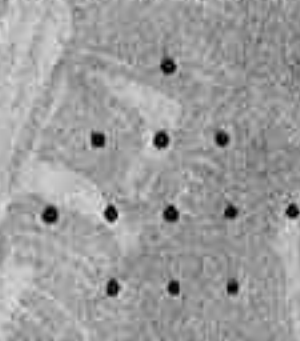
que contem no 'n surtirá

—¿Quin? ¿Lo qu' es a Sarriá?

—No, es en... búscaho, ja t' ho he dit.

J. PRATS Y N.

ROMBO.

Primera ratlla vertical y horisontal: una consonant.
—Segona: en lo camp.—Tercera: nom de dona.—Quarta: un número.—Quinta: una vocal.

PAU PELAT

TRENCA-CLOSCAS.

BALLS DE CA 'L AVI.

Combinar aquestas lletras de modo que formin lo nom de un poble de Catalunya.

UN LIBERAL DE REUS.

GEROGLIFICH.

LI

II.

EMILIO DE E. Y H. DE REUS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

- XARADA 1.ª—O re lla.
- Id. 2.ª—O fi ci.
- ANAGRAMA.—Serp-Reps-Pres.
- MUDANSA.—Sabatè-Sabata.
- TRENCA-CAPS.—Vilarodona.
- ROMBO.—
S
S O S
S O F I A
S I S
A
- LOGOGRIFO-NUMÉRICH.—Cretona.
- GEROGLIFICH.—Per llanas a Sabadell.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

M. J. Prats y N.

La visión de Fray Mañin.